

"ՈՉ ԵԿԻ ԼՈՒԾԱՆԵԼ ԶՕՐԷՆՍ՝ ԱՅԼ ԼՆՈՒԼ"

(ՄԱՏԹ. Ե. 17)

Քրիստոսի ծնունդէն շատ դարեր առաջ, Հրեայ ժողովուրդը ունեցած էր ակնկալութիւնը Մեսիայի մը գալստեան: Դաւիթ սաղմոսերգու թագաւորն ու մարգարէները ըրած էին ակնարկութիւնը մարդկային ցեղի փրկիչին կամ ազատարարին:

Այս կարգի կանխագուշակութիւններէն դարեր առաջ, Աստուած ինքզինքը յայտնած էր արդէն Իսրայէլի ժողովուրդին, Սիմա լերան վրայ, ու տուած անոնց Օրէնքի տախտակները կամ Տասնաբանեան, իր հօր աջովն ու հրաշքներովը հանելէ ետք Յակոբի որդիները եգիպտոսի անարգ գերութենէն ու առաջնորդած զանոնք Աւետեաց Երկիրը: Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդը եղած ըլլալու գիտակցութիւնը խոր արմատներ արձակած էր Հրեայ ժողովուրդի հոգեբանութեան մէջ: Ու Մեսիայի մը կամ ազատարարի մը գալուստը կ'ըմբռնէին հոգեկանէ առաջ ու աւելի աշխարհիկ իմաստով, այն օրէն ասդին մանաւանդ, ուր իրենց անկախութիւնը կորսնցուցած՝ գերի էին դարձած Հռովմէական մեծագոր կայսրութեան, որ իր դաժան լուծին տակ կը կեղեքէր զանոնք անխնայօրէն:

Ու "ի լրումն ժամանակաց" կը ծնէր աշխարհի Փրկիչը Բեթղեհէմի անշուք մուրին մէջ, ոչինչով տարբերելով իր ազգակիցներէն, եթէ չհաշուենք քիչերու միայն ծանօթ հրաշագան այն երեւոյթները՝ որոնք իր ծննդեան գիշերին պատահեցան եւ քանի մը հովիւներ ու օտարագրի մոգեր միայն հանդիսատես եղան մանուկի ծննդեան առիթով պատահած անսովոր դէպքերուն, երեւցած նորանշան աստղին:

Կ'անցնէին օրերն ու տարիները: Մանուկը կ'անէր ու կը մեծնար՝ "ի

շնորհօք եւ իմաստութեամբ", նազարէթի համեստ ընտանիքին ծոցը, զարմացնելով միայն, երբեմն, ժողովարաններու կոկոզավիզ ուրբիները: Եւ այդպէս մինչեւ Մկրտութիւնը: Այդ առիթով երկինքէն իջած իր Աստուծոյ Որդի ըլլալու վկայութեանը թերեւս ոչ ոք ունեցաւ ականատես, բացի զինք մկրտող մեծ սուրբէն:

Ու կ'անցնէր Յիսուս իր քարոզութիւններուն: Մատթէոս Աւետարանիչ մեզի կը հաղորդէ թէ Իր առաջին քարոզը ան տուաւ քարձումքէ մը: Այդ քարոզը, "լերան քարոզ" անունով ծանօթ, կը գրաւէ 5-7րդ գլուխները Մատթէոսի Աւետարանին:

Յիշեալ երկար քարոզի ամենէն յատկանշական համարը կը նկատենք Զ. գլխուն 17րդ համարը. "Ոչ եկի լուծանել զօրէնս այլ լնուլ": Յայտարարութիւն մը՝ որ մեծապէս պիտի ազդէր Հրեայ ժողովուրդին մինչ այդ ունեցած կրօնական ըմբռնումին եւ հասկացողութեան վրայ:

"Լնուլ" կը նշանակէ ամբողջացնել, կատարելագործել, իր լրումին տանիլ: Բան մը որ արդէն ամբողջ է պէտք չունի կատարելագործումի: Եւ, բնականաբար, թերի է ու պակասաւոր ամէն ինչ՝ որ կը կարօտի սրբագրութեան կամ բարեշրջութեան:

Այս նշարարութիւնն էր որ կ'ըլլար "քար քայքայողութեան" Իսրայէլի ժողովուրդին համար: Դժուար էր իրենց համար ըմբռնել Տիեզերքի տէր մը ու արարիչ մը՝ որ ինքզինքը մասնակիօրէն միայն կը յայտնէր ժողովուրդին, տալով անոր օրէնք մը՝ որ ժամանակաւոր է, այսինքն ժամանակի քաւալումին հետ կարիքը կը ստանայ նորոգումի, լրացումի,

վերասրբագրումի: Ու սխալի մէջ չեն բոլոր անոնք՝ որոնք Հրեաներուն նոր կրօնքին հանդէպ սնուցած բացասական կեցուածքին բանալին ու հիմնակէտը կ'ընդունին ա՛յս յայտարարութեան մէջ:

Սակայն ճշմարտութիւնները, երբ մանաւանդ մարդկութեան ճակատագիրը տնօրինելու կամ յեղաշրջելու են կոչուած, մէկ անգամէն չէ կարելի յայտնել մարդերուն, որքան ալ անոնց հոգին լայն ըլլայ բացուած անոնց ընկալչութեան: Աստուածային ճշմարտութիւնները կարելի է նմացնել արեւի ճառագայթներու, որոնք երբ իրենց ամբողջ ուժգնութեամբ կը հպին խաւարակալ աչքերուն՝ զանոնք յստակատես դարձնելու փոխարէն կրնար կուրութեան տանիլ իրենց միահաղոյն թափանցումին պատճառած գորութենէն: Ու ճիշդ ինչպէս մանուկի մը մտքին չենք կրնար անմիջապէս մատուցանել թանձր գիտելիքները բարդ գիտութիւններու, այլ աստիճանաբար միայն ու որոշ ժամանակի մը տեսողութեամբ, նոյնպէս ալ Տէրը իր ճշմարտութիւնները, աւելի ճիշդ կատարեալ ու ճշմարիտ կրօնքը չէր կրնար մէկ անգամէն յայտնել հեթանոսական խաւարին մէջ տուայտող զանգուածներուն: Ան պիտի նախ ինքզինքը յայտնէր ժողովուրդի մը, տար անոր որոշ օրէնքներ ու բարոյական վարժագիծ, եւ ապա, քիչ քիչ բանար անոնց ու անոնց միջոցաւ ու անոնցմէ հտփ, հոգիի աչքերը բոլոր ժողովուրդներուն, նախ զրկելով անոնց աստուածարեալ տեսանողներ, այսինքն՝ մարգարէներ, ու ամենէն հտփը՝ իր Միածին Որդին:

"Կատարեալ Աստուած մը չէր կրնար անկատար կրօնք մը ստեղծել". այդպէս կը մտածէր Հրեայ ժողովուրդը, ազգային կեանքի իր անձուկ ու սահմանափակ պարունակէն միայն դիտել փորձելով հոգեւոր ճշմարտութիւնները: Չկա՞ն այսօր ալ, իրենց գոժ ու հունաւոր հաշիւներէն

առաջնորդուած քրիստոնեայ կոչուած համայնքներ, որոնք Աւետարանով աշխարհին բերուած ճշմարտութիւնը միայն ու ամբողջապէս իրենց վերապահելու, սեփականացնելու յոխորտ ու քրիստոնէական բարոյականին հիմնովին խորք ու ներհակ կեցուածքը կը պարզեն, իրենց դաւանածէն դուրս ոչինչ ընդունելով իրեն իրաւացի եւ ուղղափառ: Որոնք իրենց շուրջ Քրիստոսի պատգամած սիրոյն ու խաղաղութեան տարածիչները ըլլալու փոխարէն, խորշանք ու հակակրանք կը ստեղծեն միայն, տապար զարնելով քրիստոնէական եկեղեցիին ու միասնականութեան:

Գիտնամք միշտ առաջնորդուիլ Ս. Հոգիի առաջնորդող լոյսովը, հասնելու համար լուսոյ ու ճշմարտութեան ակնադրիւրին, այսինքն Աստուծոյ, որմէ հեռու ապրուած կեանք մը իր խափուսիկ հաճոյքներուն հոգին կը ծածկէ անապահով ու շուար վիճակը մոլորած մարդուն: Եսակեղորոն ու այլամերժ կեցուածք մը շատ դիւրաւ կրնայ մեզ շեղեցնել ճշմարտութեան լոյսէն ու արդարութեան ճանապարհէն: Վասն զի ուրիշներու բոլորանուէր սպասին բացուած հոգիներն են միայն որոնք կրնան ըլլալ ընկալուչներն ու տարածիչները քրիստոնէութեան լոյսին:

ԳԵՈՐԳ Ս. ՃԻՆԻՎԻՋԵՆՆ